

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

LAPIN LIITTO

RIISTAN- JA KALANTUTKIMUS

mmm.fi

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

LOHISAALIIN KIINTIÖINTIIN PERUSTUVAN KALASTUKSENSÄÄTELYJÄRJESTELMÄN SELVITYS TORNIONJOELLA JA TENOJOELLA

Esiselvitys

Pekka Keränen
Lapin ELY-keskus

Ohjausryhmä

- * Maa- ja metsätalousministeriö
- * Lapin liitto
- * Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
- * Metsähallitus
- * Lapin ELY-keskus

Tausta: miksi selvitettiin?

- * Liikakalastus ja sekakantakalastus ovat johtaneet lohikantojen heikkenemiseen
- * Nykyisellä kalastuksen säätelyllä ei voida tehokkaasti säädellä kalastuspainetta tai sen alueellista tai ajallista kohdentumista
- * Kiintiöinti auttaisi biologisten hoitotavoitteiden saavuttamisessa (smolttituotanto)

Tavoitteet

- * hahmotella alustavat kiintiöntiperiaatteet lohenkalastukselle Tornionjoella ja Tenojoella
- * arvioida yleisellä tasolla kiintiöjärjestelmän kustannuksia, hyötyjä ja riskejä paikalliselle ja vapaa-ajankalastukselle sekä kalastusmatkailulle
- * arvioida järjestelmän soveltuvuutta lohenkalastuksen järjestämiseen kummallakin joella

Esimerkkejä lohikiintiöstä: Irlanti

- * Irlannissa lasketaan olevan 148 lohijokea (NASCO v. 2005)
  - * kalastus kantojen tilan mukaan, jokikohtainen kutukantatavoite
- * Lohenkalastuskausi on jaettu 3 jaksoon
  - * I jakso 1.1.-11.5.   II jakso 12.5.-31.8.   III jakso 1.9.-31.12.
- * Kalastajakohtainen kausikiintiö on 10 lohta
- * I jakson aikana saa kalastaa enintään 3 lohta
- * II ja III jakson lohimäärää ei ole samalla tavalla rajattu
- * Päiväkohtainen kiintiö:
  - * I jaksolla saa ottaa 1 lohen päivässä
  - * II jaksolla enintään 3 lohta päivässä
  - * III jaksolla 1 lohi päivässä

Esimerkkejä lohikiintiöstä: Yukon

- * Yukon-joki Kanadassa ja Alaskassa, pituus 3000 km,
- * Koiralohi (*Oncorhynchus keta*)
- * Lohivarat jaettu valtiosopimuksella Kanadan ja USA:n kesken tietyssä suhteessa
- * Säätelyn perustana on biologinen kutukantatavoite
  - * 300 000 – 600 000 lohta, tämän yli menevät kalastettavissa
  - * nousulohien määrä vaihdellut 240 000 - 2 300 000
- * Kalastusmuodot on asetettu tärkeysjärjestykseen:
  - * 1) alkuperäiskansojen perinnekalastus, 2) paikallisten kotitarvekalastus, 3) urheilukalastus ja 4) kaupallinen kalastus

Esimerkkejä lohikiintiöstä: Yukon

Nousulohet	Kalastus			
	Kaupallinen	Urheilu	Kotitarve	Alkuperäisk.
< 300 000	suljettu	suljettu	suljettu	suljettu*
300 001 – 500 000	suljettu	suljettu*	suljettu*	osittain rajoitettu*
500 001 – 600 000	suljettu	sallittu	avoin	avoin
> 600 000	mahdollinen	sallittu	avoin	avoin

* Kalastusrajoituksia voidaan lieventää, jos kutukantatavoitteen arvioidaan toteutuvan

Kalastuskausi ja rajoitukset

Tornionjoki

- * 1.6. – 31.8.
- * kalastus suljettu viikoittain sunnuntaista klo 19 maanantaihin klo 19 (Suomen aikaa)
- * ajallisia rajoituksia lippo- ja verkkokalastukselle
- * päiväkiintiö vapakalastukselle ja lippoamiselle

Tenojoki

- * paikalliset: 20.5. – 31.8.
- * turistit: 1.6. – 20.8.
- * kalastus suljettu viikoittain sunnuntaista klo 19 maanantaihin klo 19 (Suomen aikaa)
- * ajallisia rajoituksia verkkokalastukselle ja nuottaamiselle

Lohenkalastusoikeus

Tornionjoki

- * valtio järjestää lohenkalastuksen

Tenojoki

- * lohenkalastusoikeus perustuu maanomistukseen
  - * valtio
  - * yksityiset maanomistajat
  - * osakaskunnat
  - * erityisperusteiset kalastusoikeudet

Lohikiintiö Tornionjoella

- * Kokonaiskiintiön määrittäminen – kuinka monta lohta joesta voitaisiin kalastaa kalastuskauden aikana
- * Kalastajakohittaisen kausikiintiön määrittäminen – kuinka monta lohta yksittäinen kalastaja saisi ottaa kalastuskauden aikana
- * Ajallinen ja alueellinen kiintiöinti tarvittaessa
  - * kuinka monta lohta voitaisiin kalastaa kalastuskauden alussa, keskellä ja lopussa
  - * kuinka monta lohta voitaisiin kalastaa joen ala-, keski- ja yläjuoksulla

Lohikiintiö Tornionjoella

- * Kokonaiskiintiön arvioiminen nousukalamäärästä
  - * viime vuosina jokisaalis on ollut n. 20 % nousukaloista
- * Kokonaiskiintiö smolttituotantotavoitteesta
  - * jokeen pitäisi nousta X kpl lohia, loput voitaisiin kalastaa
- * Kalastajakohtainen kausikiintiö
  - * esim. enintään 10 lohta kalastuskauden aikana / tietyllä alueella
- * Henkilökohtainen, ei voi luovuttaa toiselle
- * Koskisi kaikkia kalastusmuotoja (vapa, verkko, lippo)

Lohikiintiö Tornionjoella

Nousulohet ja jokisaalis sekä saalisosuus Tornionjoella vuosina 2009-2012

Vuosi	Lohet	Saalis	Osuus
2009	33 872	6 265	18 %
2010	20 245	4 102	20 %
2011	25 993	5 251	20 %
2012	71 881	15 224	21 %

Lohikiintiö Tenojoella

- * kokonaiskiintiö asetetaan kutukantatavoitteen mukaisesti
- * kokonaiskiintiö jaetaan Suomen ja Norjan kesken
- * Suomen kiintiön jako kahteen osaan: a) valvontakustannusten osuus, b) kalastusoikeuden haltijoiden osuus (yksityiset ja valtio)
- * kiintiön jako yksityisten ja valtion kesken (rantakilometrit)
- * kiintiön jako yksityisten kalastusoikeuden haltijoiden kesken (manttaali, vertailuluku)
  - * haltijakohtainen , voi luovuttaa toiselle
- * osuus maata/lohivesiä omistamattomille paikallisille kalastajille

Kiintiön jako manttaalin mukaan

Imaginary private landowners in descending share value order

p	share v	pct	n
1	80	32.9 %	12
2	60	24.7 %	9
3	50	20.6 %	7
4	20	8.2 %	3
5	15	6.2 %	2
6	10	4.1 %	1
7	3	1.2 %	1
8	2	0.8 %	2/7
9	2	0.8 %	2/7
10	1	0.4 %	1/7
Σ	243	100.0 %	35

Imaginary joint property management association members in descending share value order

assoc	share v	pct	n
1	89	12.1%	26
2	89	12.1%	26
3	89	12.1%	26
4	53	7.2%	15
5	53	7.2%	15
6	47	6.4%	14
7	34	4.6%	10
8	34	4.6%	10
9	34	4.6%	10
10	28	3.8%	8
11	28	3.8%	8
12	28	3.8%	8
13	28	3.8%	8
14	28	3.8%	8
15	28	3.8%	8
16	10	1.4%	3
23	4	0.5%	1
24	2	0.3%	4/7
29	1	0.1%	2/7
30	1	0.1%	2/7
Σ	738	100.0%	214

Imaginary special fishing right holders in descending share value order

sr	share v	pct	n
1	100	15.1%	15
2	100	15.1%	15
3	100	15.1%	15
4	94	14.2%	14
5	80	12.1%	13
6	47	7.1%	7
7	40	6.0%	6
8	34	5.1%	5
9	34	5.1%	5
10	10	1.5%	1
11	9	1.4%	1
12	8	1.2%	1
13	5	0.8%	3/4
14	1	0.2%	1/7
Σ	662	100.0%	100

Kiintiöjärjestelmän rahoitus

Tornionjoki

- * valtio järjestää
- * rahoitus kalastuslupatuloista

Tenojoki

- * kaikki kalastusoikeuden haltijat osallistuvat kustannusten kattamiseen
- * osa kokonaiskiintiöstä voitaisiin varata myytäväksi kalleimman kalastustavan kalatuslupina

Kalastuslupa, saalisilmoitus, merkki

- * kalastuslupa, joka oikeuttaa ottamaan saaliiksi tietyn määrän lohia (esim. 5 lohta)
- * saalisilmoitus, johon saalis merkitään
- * kidusmerkki, joita kalastaja saa haltuunsa luvassa oikeutetun lohimäärän mukaan (esim. 5 lohta -> 5 kidusmerkkiä)
- * kidusmerkkejä ja saaliskirjanpitoa käytetään kiintiön seurannassa

Saalisilmoitus

SAALISILMOITUS - Palautetaan luvanmyyjälle.
Katso täyttöohje ja kartta kääntöpuolella.

FXX000XXX Venelupa 2 vrk ajalle 10.6.2011 19:00 - 12.6.2011 18:59

Pääasiallinen kalastusalue

☐	1 Nuorgam
☐	2 Vetsikko
☐	3 Utsjoki kirkonkylä
☒	4 Outakoski Tenojoki
☐	5 Inarijoki alaosa
☐	6 Inarijoki keskiosa
☐	7 Inarijoki Skietshamjoki

En saanut lohisaalista

Lohien yksilöpainot (kg), esim. 2,4

Yksin veneestä	<input type="text" value="1,3"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kaverin, puolison tai perheen- jäsenen kanssa veneestä	<input type="text" value="3,5"/>	<input type="text" value="1,9"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Soutupalvelu tai paikallinen tuttava, saalis JAETTIIN	<input type="text" value="9,8"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Soutupalvelu tai paikallinen tuttava, saalista EI JAETTU	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Rannalta kalastaen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Muu saalis yhteenä (kg)

Harjus	Meritaimen	Kyttyrälohi
<input type="text" value="0,8"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Vapautetut lohet (kpl)

Kidusmerkki

(Source: Inland Fisheries Ireland, URL: <http://www.fishinginireland.info/images/browntag2.jpg>.)

Johtopäätöksiä

Tornionjoki

- * biologisesti sopiva
- * ei haittaisi kalastusmatkailua
- * sosiaalisesti hyväksyttävissä

Tenojoki

- * biologisesti ihanteellinen
- * taloudellisesti ja sosiaalisesti monimutkainen
- * paljon herkkiä kohtia
- * ei ajankohtainen aivan lähitulevaisuudessa
- * vaatii työstämistä

Kiitos!